

BOARD OF STUDIES
NEW SOUTH WALES

2013

HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
Black pen is preferred
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–10

50 marks

This section has two parts, Part A and Part B

- Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Part A – 40 marks

- Attempt Questions 1–8

Part B – 10 marks

- Attempt Question 9

Section II Pages 11–13

20 marks

- Attempt Questions 10–12
- Allow about 50 minutes for this section

Section III Pages 14–17

30 marks

- Attempt Questions 13–14
- Allow about 1 hour for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

50 marks

Allow about 1 hour and 10 minutes for this section

Part A – 40 marks

Attempt Questions 1–8

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Exodus 16:1–8

- 1 וַיִּסְעוּ מֵאֵילָם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֵדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַר־סִין אֲשֶׁר
בֵּין־אֵילָם וּבֵין סִינַי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם:
- 2 וַיְלִינוּ [וַיִּלְוֹנוּ] כָּל־עֵדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר:
3 וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוֹתֵנוּ בְיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאֹכְלֵנוּ לֶחֶם לְשֹׁבַע כִּי־הוֹצֵאתֶם אֶתָּנוּ
אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהַמִּית אֶת־כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה בְּרָעַב:
4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם
וַלְקֻטוֹ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנֹסְנוּ הַיֶּלֶד בְּתוֹרַתִי אִם־לֹא:
5 וְהָיָה בַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי וְהָכִינוּ אֶת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל
אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם אֶחָד:
6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲרַב וַיַּדְעֹתֶם כִּי יְהוָה
הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
7 וּבִקֶּר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־תְּלֹנְתֵיכֶם עַל־יְהוָה וַנַּחֲנוּ
מָה כִּי תִלוּנוּ [תִלְיִנוּ] עָלֵינוּ:
8 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתַת יְהוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וּלְחֶם בַּבֶּקֶר לְשֹׁבַע
בְּשָׁמְעַע יְהוָה אֶת־תְּלֹנְתֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם מְלִינִם עָלָיו וַנַּחֲנוּ מָה
לֹא־עָלֵינוּ תְּלֹנְתֵיכֶם כִּי עַל־יְהוָה:

- (a) Which forms of the interrogative are used in this extract? 2
- (b) For what reasons did God send the Israelites מִן־הַשָּׁמַיִם לָחֶם? In your answer, refer to both extract and commentary. 2
- (c) ...עַל־יְהוָה (verse 8) ...עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן (verse 2). 2

Explain the contradiction between verse 2 and verse 8.

Question 2 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Exodus 17:8–16

וַיָּבֹא עֲמֹלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בְּרִפְדִּים:	8
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אַנְשִׁים וְצֵא הַלָּחֶם בְּעֲמֹלֵק מִחֹר	9
אַנְכִי נֹצֵב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמִמֶּנּוּ הָאֱלֹהִים בְּיָדִי:	
וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כְּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהַלָּחֶם בְּעֲמֹלֵק וּמֹשֶׁה אֶחָדָן	10
וְחֹר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה:	
וְהָיָה כְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגַבַּר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יִנָּח יָדוֹ וְגַבַּר	11
עֲמֹלֵק:	
וַיָּדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיִּשְׁימוּ תַּחְתּוֹ וַיָּשֶׁב עָלֶיהָ וְאֶחָדָן וְחֹר	12
תָּמְכוּ בְּיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ:	
וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עֲמֹלֵק וְאֶת־עַמּוֹן לְפִי־חֶרֶב:	13
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּתֹב זֶאת זְכָרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנִי יְהוֹשֻׁעַ	14
כִּי־מָחָה אֲמַחֶה אֶת־זִכְרֵ עֲמֹלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם:	
וַיְבִן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה וַיִּסֵּי:	15
וַיֹּאמֶר כִּי־יָדַעְתָּ עַל־כֵּס יְהוָה מִלְחָמָה לִיהוָה בְּעֲמֹלֵק מִדֶּרֶךְ דָּר:	16

- (a) Parse הַלָּחֶם (verse 9), giving root, *binyan* and tense/aspect. **1**
- (b) Explain why Joshua, Aaron and Hur were appropriate choices for the tasks they performed in the battle against Amalek. In your answer, refer to both extract and commentary. **4**

Question 3 (4 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Exodus 19:1–11

- 1 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ
מִדְבַר סִינַי:
- 2 וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיַּחֲנֶה אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל
נֶגֶד הַהָר:
- 3 וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־הַהָר לֵאמֹר כֹּה
תֹּאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתֹנִיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
- 4 אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשָׁרִים
וְאָבֹא אֶתְכֶם אֵלָי:
- 5 וְעַתָּה אִם־שָׁמַעַתְּ תִשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת־דְּבָרֵי תִי וְהִיְתֶם לִי סֻגָּלָה
מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָל־הָאָרֶץ:
- 6 וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מִמְּלֶכֶת כַּהֲנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ אֵלֹהִים הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּדְבֹּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
- 7 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיִּשֶׁם לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה:
- 8 וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע
אֶת־דְּבָרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה:
- 9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעָבַב הָעֲנָן בְּעֶבֶר וַיִּשְׁמַע
הָעָם בְּדַבְרֵי עֲמֹךָ וְגַם־דָּבַר יֵאֱמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד מֹשֶׁה אֶת־דְּבָרֵי הָעָם
אֶל־יְהוָה:
- 10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־הָעָם וְקַדְּשֵׁתָם הַיּוֹם וּמָחָר וּכְבֹּסוּ
שַׂמְלֹתֶם:
- 11 וְהָיוּ נֹכְחִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי אֲנִי בֹא בְּעָנָן לְעִינֵי כָל־
הָעָם עַל־הָהָר סִינַי:

What does God communicate to the children of Israel, via Moses, prior to the Revelation? In your answer, refer to both extract and commentary.

4

Question 4 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

1 Samuel 15:24–31

24	וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי־עֲבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי יִרְאֵתִי אֶת־הָעָם וְאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם:
25	וַעֲתָה שָׂא נָא אֶת־חַטָּאתִי וְשׁוּב עִמָּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה:
26	וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאַסְךָ יְהוָה מֵהָיִוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל:
27	וַיִּסַּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת וַיַּחֲזֹק בְּכַנְף־מַעֲיָלוֹ וַיִּקְרַע:
28	וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי שְׁמוּאֵל קְרַע יְהוָה אֶת־מַמְלַכּוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיֶיךָ הַיּוֹם וַנִּתְּנָה לְרַעַךְ הַטּוֹב מִמָּךְ:
29	וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר וְלֹא יִנָּחַם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם:
30	וַיֹּאמֶר חָטָאתִי עֲתָה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד זְקֵנֵי־עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמָּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ:
31	וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרַי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁאוּל לַיהוָה:

- (a) Parse כַּבְּדֵנִי (verse 30), giving root, *binyan* and tense/aspect. **1**
- (b) Evaluate Saul's competence as Israel's first king. In your answer, refer to both extract and commentary. **4**

Question 5 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

1 Samuel 16:1–7

- 1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי יֵאָתֶה הַמֶּת אֶבְלֵ אֶל־שָׂאוּל וַאֲנִי מְאַסְתִּיו
מִמֶּלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מֵלֹא קָרַנְדָּךְ שְׁמֹן וְלֶךְ אֲשַׁלְחֶךָ אֶל־יֹשֵׁי בֵית־הַלְחָמִי
כִּי־רְאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ:
- 2 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שָׂאוּל וַהֲרַגְנִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲגַלְתָּ
בְּקֶרֶת תִּקַּח בְּיָדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזֹבַח לַיהוָה בָּאתִי:
- 3 וַקְּרֹאתָ לְיֹשֵׁי בְנֵי־בַח וְאָנֹכִי אֲוֹדִיעֶךָ אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה וּמִשְׁחַתָּ לִּי אֵת
אֲשֶׁר־אָמַר אֵלֶיךָ:
- 4 וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא בֵּית לָחֶם וַיִּחַרְדּוּ זַקְנֵי הָעִיר
לְקִרְאָתוֹ וַיֹּאמֶר שְׁלֹם בּוֹאֵיךָ:
- 5 וַיֹּאמֶר וְשָׁלוֹם לְזֹבַח לַיהוָה בָּאתִי הֲתִקְדָּשׁוּ וּבָאתֶם אִתִּי בְּנֹזֶחַ וַיִּקְדָּשׁ
אֶת־יֹשֵׁי וְאֶת־בָּנָיו וַיִּקְרָא לָהֶם לְזֹבַח:
- 6 וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיֵּרָא אֶת־אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר אֵךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ:
- 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תִּבְטֵ אֶל־מְרֹאָחוֹ וְאַל־גִּבַּהַ קוֹמָתוֹ כִּי
מְאַסְתִּיהוּ כִּי וְלֹא אֲשֶׁר יֵרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יֵרְאֶה לְעֵינָיִם וַיִּהְיֶה
יֵרְאֶה לְלֵבָב:

- (a) (i) Explain the syntactical difficulty in the following quotation. **1**
כִּי וְלֹא אֲשֶׁר יֵרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יֵרְאֶה לְעֵינָיִם וַיִּהְיֶה יֵרְאֶה לְלֵבָב:
(verse 7)
- (ii) Why do the commentators view verse 7 as ironic? **1**
- (b) What is the nature of the conflict between God and Samuel? In your answer, **3**
make reference to both extract and commentary.

Question 6 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

1 Samuel 20:5–11

- 5 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן הִנֵּה־חֹדֶשׁ מָחָר וְאַנְכִי יֹשֵׁב־אִשָּׁב עִם־הַמֶּלֶךְ
לְאֹכֹל וְשִׁלְחַתְּנִי וְנִסְתַּרְתִּי בַשָּׂדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִישִׁית:
6 אִם־פָּקֵד יִפְקְדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׂאֵל נִשְׂאֵל מִמֶּנִּי דָוִד לְרוּיָן
בֵּית־לָחֶם עִירוֹ כִּי זָבַח הַיָּמִים שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה:
7 אִם־כֹּה יֹאמֶר טוֹב שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ וְאִם־חָרָה יַחְרָה לּוֹ יָדַע כִּי־כָלְתָה
הָרָעָה מֵעַמּוֹ:
8 וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עַל־עַבְדְּךָ כִּי בְבָרִית יְהוָה הִבֵּאתָ אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ
וְאִם־יֹשֵׁב־בִּי עוֹן הַמִּיתְנִי אֵתָּה וְעַד־אָבִיךָ לְמַה־נָּה תְּבִיאֵנִי:
9 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן חֲלִילָה לָּךְ כִּי אִם־יָדַע אֲדַע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה מֵעַם
אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֵתָּה אֶגִּיד לָּךְ:
10 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יִגִּיד לִי אוֹ מִה־יַּעֲנֶךָ אָבִיךָ קָשָׁה:
11 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד לָכֵה וְנִצָּא הַשָּׂדֶה וְנִצָּאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה:

- (a) Explain the effect of the extensive use of the infinitive absolute together with the finite verb in this extract. **2**
- (b) How and why was חֹדֶשׁ celebrated in ancient Israel? In your answer, make reference to both extract and commentary. **3**

Question 7 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ruth 1:1–7

- 1 וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפֶט הַשְּׂפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לַחֶם
יְהוּדָה לְגוֹר' בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו:
- 2 וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו | מַחֲלֹן וְכִלְיוֹן
אֶפְרָתִים מִבֵּית לַחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיְהִיו־שָׂם:
- 3 וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשְׂאָר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ:
- 4 וַיֵּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מְאֻבּוֹת שֵׁם הָאֶחָת עֲרָפָה וְשֵׁם הַשְּׁנִית רֹות וַיָּשְׁבוּ
שָׂם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:
- 5 וַיָּמוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחֲלֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשְׂאָר הָאִשָּׁה מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמְאִישָׁהּ:
- 6 וַתָּקָם הִיא וְכַלְתֶּיהָ וַתָּשָׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בְּשָׂדֵה מוֹאָב
כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לְתֵת לָהֶם לַחֶם:
- 7 וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׂמָּה וּשְׁתֵי כַלְתֶּיהָ עִמָּה וַתֵּלְכְנָה בְּדֶרֶךְ
לְשׁוֹב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה:

- (a) How do the following verbs contribute to our understanding of the family's history in Moab? **2**
- לְגוֹר' (verse 1)
  - וַיְהִיו (verse 2)
  - וַיָּשְׁבוּ (verse 4)
- (b) Explain how knowing the meaning of names enhances our understanding of this extract. In your answer, refer to both extract and commentary. **3**

Question 8 (5 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Ruth 3:10–17

- 10 וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתָּה לַיהוָה בְּתִי הֵיטִבַּת חֲסִדְךָ הָאֲחֵרֹן מִן־הָרִאשׁוֹן
לְבִלְתִּי־לָקַח אַחֲרַי הַבְּחוּרִים אֲסִדֶּל וְאֲסַעֲשִׂיר:
- 11 וְעַתָּה בְתִי אֶל־תִּירְאִי כֹל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אַעֲשֶׂה־לְךָ כִּי יוֹדַעַ כָּל־שֵׁעַר
עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חָיִל אַתָּה:
- 12 וְעַתָּה כִּי אֲמַנֶּם כִּי אִם גֹּאֵל אֲנִכִּי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי:
- 13 לִינִי וְהַלִּילָה וְהָיָה בְּבִקְרִי אֲסִיגְאֶלְךָ טוֹב יִגְאֵל וְאֲסִילָא יַחְפִּץ
לְגִאֶלְךָ וְגִאֲלֶתִיךָ אֲנִכִּי חִי־יִהְיֶה שְׂכָבִי עַד־הַבֶּקֶר:
- 14 וְתִשְׁכַּב מִרְגְּלֹתָיו [מִרְגְּלוֹתָיו] עַד־הַבֶּקֶר [וְתִקַּם בְּטָרוֹם [בְּטָרוֹם] יִכִּיר
אִישׁ אֶת־רַעְיוֹנוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוָה כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֵּרָא:
- 15 וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלֶיךָ וְאַחֲזִיבָהּ וְתֹאחֲזֵנִי בָהּ וַיִּמְד
שֵׁש־שְׁעָרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֵא הָעִיר:
- 16 וְתָבוֹא אֶל־חֲמוּתָהּ וְתֹאמֶר מִי־אַתָּה בְתִי וְתַגִּדֶּלָה אֶת כָּל־אֲשֶׁר
עָשָׂה־לָּהּ הָאִישׁ:
- 17 וְתֹאמֶר שֵׁש־שְׁעָרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר [אֵלִי] אֶל־תָּבוֹאִי
רִיקָם אֶל־חֲמוּתְךָ:

- (a) וַיִּמְד שֵׁש־שְׁעָרִים (verse 15) 2

What is significant about the amount of barley given to Ruth? In your answer, refer to the commentary.

- (b) Explain the function of the גֹּאֵל in the context of this story. 3

Section I (continued)

Part B – 10 marks Attempt Question 9

Answer the question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

In your answer you will be assessed on how well you:

- demonstrate knowledge and understanding of the prescribed text(s) relevant to the question
- communicate ideas and information using relevant examples
- present a logical and cohesive response

Question 9 (10 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extracts, then answer in ENGLISH the question that follows.

Exodus 19:5–6

- וַעֲתָה אִם־שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וְהִיְתָם לִי סִגְלָה 5
מִכָּל־הָעַמִּים כִּי־לִי כָּל־הָאָרֶץ:
וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כְּהַנִּים וְגוֹי קָדוֹשׁ אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר 6
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

1 Samuel 17:45–46

- וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בַּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבְכִידוֹן וְאֲנֹכִי 45
בְּאֶ־אֵלֶיךָ בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מִעֲרָכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָרַפְתָּ:
הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרֶךָ יְהוָה בְּיָדִי וְהַכִּיתֶךָ וְהִסַּרְתִּי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעַלְיֶךָ 46
וְנָתַתִּי פָּגַר מַחֲנֶה פְּלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיֵּת הָאָרֶץ
וַיִּדְעוּ כָּל־הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל:

Ruth 1:16

- וּתְאֹמַר רוּת אֶל־תִּפְגְּעֵי־בִי לְעֹזְבֶךָ לָשׁוּב מֵאֲחֶרֶךָ כִּי אֶל־אֲשֶׁר 16
תֵּלְכִי אֵלַיךָ וּבְאֲשֶׁר תֵּלִינִי אֵלַיִן עִמָּךְ עַמִּי וְאֵלֶיךָ אֱלֹהֵי:

Ruth 2:12

- יִשְׁלַם יְהוָה פְּעֻלָּךְ וְתִהְיֶה מִשְׁכַּרְתְּךָ שְׁלֵמָה מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל 12
אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת־כְּנָפָיו:

Explain why the תנ"ך (Bible) was written. In your answer, refer to the extracts provided and your knowledge of the prescribed texts.

10

Section II — Prescribed Text – Mishna

20 marks

Attempt Questions 10–12

Allow about 50 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Question 10 (4 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Ta'anit 2:9

אין גזרין תענית על הצבור בתחלה בחמישי, שלא להפקיע השערים; אלא שלש תעניות הראשונות שני וחמישי ושני, ושלוש שניות חמישי שני וחמישי. רבי יוסי אומר: כשם שאין הראשונות בחמישי, כך לא שניות ולא אחרונות.

(a) Explain the concerns the rabbis had in making the following statement. 2

אין גזרין תענית על הצבור בתחלה בחמישי, שלא להפקיע השערים

(b) Compare and contrast the rulings of the Sages with those of Rabbi Yose in this Mishna. 2

Question 11 (7 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Ta'anit 3:9

הָיוּ מִתְעַנִּין וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים קֶדֶם הַנֶּגֶן הַחֲמָה, לֹא יִשְׁלִימוּ;
לְאַחַר הַנֶּגֶן הַחֲמָה, יִשְׁלִימוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קֶדֶם חֲצוֹת לֹא
יִשְׁלִימוּ, לְאַחַר חֲצוֹת יִשְׁלִימוּ. מֵעֲשֶׂה שְׁגִזְרוּ תַעֲנִית בְּלֵד, וְיָרְדוּ
לָהֶם גְּשָׁמִים קֶדֶם חֲצוֹת. אָמַר לָהֶם רַבִּי טַרְפוֹן: "צֵאוּ וְאָכְלוּ וְשִׂתוּ
וְעִשׂוּ יוֹם טוֹב". וַיֵּצְאוּ וְאָכְלוּ וְשִׂתוּ וְעִשׂוּ יוֹם טוֹב, וּבָאוּ בֵּין
הַעֲרָבִים וְקָרְאוּ הַלֵּל הַגָּדוֹל.

- (a) What is the nature of the disagreement between the Sages and Rabbi Eliezer in this Mishna? **1**
- (b) Explain when and why הַלֵּל הַגָּדוֹל is said according to this Mishna. In your answer, refer to both extract and commentary. **2**
- (c) הָיוּ מִתְעַנִּין וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים... **4**

Discuss how the application of the rules in this Mishna may vary for different types of communal and individual fast days. In your answer, refer to both extract and commentary.

Question 12 (9 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Ta'anit 4:8

אמר רבן שמעון בן גמלי אל: לא היו ימים טובים לישראל
בחמשה עשר באב וכיום הכפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות
בכלי לבן שאולין, שלא לביש את מי שאין לו; כל הכלים טעונין
טבילה. ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. ומה היו
אומרות? בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לך. אל תתן
עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה: "שקר החן והבל היפי, אשה
יראת ה' היא תתהלל" (משלי לא, ל); ואומר (שם שם, לא): "תנולה
מפרי ידיה, ויהללה בשערים מעשיה". וכן הוא אומר (שיר השירים
ג,א): "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה
לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו"; ביום חתנתו – זה מתן
תורה, "וביום שמחת לבו" – זה בנין בית המקדש, שיבנה
במהרה בימינו. אמן.

- (a) Give FOUR reasons why **באב עשר** was considered to be a **יום טוב**. **4**
In your answer, refer to both text and commentary.
- (b) What features of the language and content of this Mishna demonstrate that it is **post-Biblical rabbinic literature**? **5**

Section III — Unseen Text – Tanakh

30 marks

Attempt Questions 13–14

Allow about 1 hour for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Question 13 (15 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Joshua's death and the new generation*

Context: *The appointment of Judges*

Judges 2:8–18

- 8 וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֵּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים:
- 9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חַרְס בְּהַר אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן לְהַר־גִּעְשׁ:
- 10 וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא נֹאסְפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיִּקֶם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל:
- 11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַרְעַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעֲבְדוּ אֶת־הַבְּעֻלִים:
- 12 וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּלְכוּ אַחֲרַי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיִּכְעֲסוּ אֶת־יְהוָה:
- 13 וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעֲבְדוּ לַבַּעַל וְלַעֲשֵׂתֹרוֹת:
- 14 וַיַּחֲרֹאֲף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד־שָׁשִׁים וַיִּשְׁסוּ אוֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם מִסְּבִיב וְלֹא־יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם:
- 15 בְּכָל אֲשֶׁר יֵצְאוּ יַד־יְהוָה הִיטְהַבֵּם לְרַעַה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיַּצַּר לָהֶם מְאֹד:
- 16 וַיִּקֶם יְהוָה שְׁפָטִים וַיִּוָּשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם:
- 17 וְגַם אֶל־שְׁפָטֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרַי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סָרוּ מֵאֲחַר מִן־הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־יְהוָה לֹא־עָשׂוּ כֵן:
- 18 וְכִי־הָקִים יְהוָה לָהֶם שְׁפָטִים וְהָיָה יְהוָה עִם־הַשְּׁפָט וְהוֹשִׁיעֵם מִיַּד אוֹיְבֵיהֶם כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי־יִנָּחֵם יְהוָה מִנְּאֻקָתָם מִפְּנֵי לַחֲצִיהֶם וְדַחֲקֵיהֶם:

Question 13 continues on page 15

Question 13 (continued)

Glossary:

צפון	<i>north</i>
כעס	<i>to anger</i>
שסה	<i>to spoil</i>
זנה	<i>to stray</i>

- (a) Parse the following words giving root, *binyan* and tense/aspect.
- (i) וַיִּקְרָא (verse 16) **1**
- (ii) וַיִּסְרֹף (verse 17) **1**
- (b) Identify **THREE** examples of the pausal form in the text. **2**
- (c) What information about Joshua is provided in verses 8–9? **2**
- (d) How did the people behave following Joshua's death (verses 11–13)? **3**
- (e) Account for the appointment of Judges (verses 14–18). **4**
- (f) Explain the grammatical items in וַיִּשְׁמְרוּ (verse 18). **2**

End of Question 13

Question 14 (15 marks) Use a SEPARATE writing booklet.

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: Naaman's leprosy

Context: Naaman's visit to Elisha

II Kings 5:1–12

- 1 וְנַעֲמָן שַׂר־צָבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה אִישׁ גָּדוֹל לַפָּנִי אֲדוֹנָיו וְנִשְׂא פָנָיִם
כִּי־בָו גַּתְוִי־הָיָה תְּשׁוּעָה לְאֲרָם וְהָאִישׁ הָיָה גִבּוֹר חֵיל מְצַרְעֵה:
2 וְאֲרָם יָצָאוּ גְדוּדִים וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קַטְנָה וַתְּהִי לַפָּנִי
אִשָּׁת נַעֲמָן:
3 וַתֹּאמֶר אֶל־גְּבוּרָתָהּ אַחֲלִי אֲדוֹנִי לַפָּנִי הַנְּבִיא אֲשֶׁר בְּשַׁמְרוֹן אִזּוּ יֹאסֵף
אֹתוֹ מְצַרְעָתוֹ:
4 וַיָּבֵא וַיַּגֵּד לְאֲדוֹנָיו לֵאמֹר כֹּזָאת וְכֹזָאת דִּבְרָה הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל:
5 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לְדָבָא וַאֲשַׁלַּח סֹפֵר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ וַיִּקַּח
בְּיָדוֹ עֵשֶׂר כִּכְרֵי־כֶסֶף וְשֵׁשֶׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֵשֶׂר חֲלִיפֹת בְּגָדִים:
6 וַיָּבֵא הַסֹּפֵר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וַעֲתָה כָּבוֹא הַסֹּפֵר הַזֶּה אֵלַיךְ
הַנֶּה שְׁלַחְתִּי אֵלַיךְ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי וְאִסְפָּתוֹ מְצַרְעָתוֹ:
7 וַיְהִי כִּקְרָא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַסֹּפֵר וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים
אֲנִי לְהַמְיֵת וְלִהְיוֹת כִּי־זֶה שְׁלַח אֱלֹהֵי לְאִסָּף אִישׁ מְצַרְעָתוֹ כִּי אֵךְ־
דְּעוֹנָא וְרָאוּ כִי־מַתְאַנָּה הוּא לִי:
8 וַיְהִי כַשְּׁמַע אֱלִישֶׁעַ אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּגָדָיו
וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ יְבֹאֲנָא אֱלֹהֵי וַיֵּדַע כִּי
יֵשׁ נְבִיא בְּיִשְׂרָאֵל:
9 וַיָּבֵא נַעֲמָן בְּסוּסוֹ [בְּסוּסָיו] וּבְרֶכְבוֹ וַיַּעֲמֵד פֶּתַח־הַבַּיִת לְאֱלִישֶׁעַ:
10 וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישֶׁעַ מִלְּאָךְ לֵאמֹר הֲלוֹךְ וְרַחֲצָתָ שְׁבַע־פְּעָמַיִם בִּירְדֵּן
וַיֵּשֶׁב בְּשָׂרְךָ לֶךְ וְטָהַר:
11 וַיִּקְצֹף נַעֲמָן וַיִּלְךְ וַיֹּאמֶר הַנֶּה אֲמַרְתִּי אֵלַי וַיָּצָא יָצוּא וְעַמַּד וְקָרָא
בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו וַהֲגִיף יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם וְאִסָּף הַמְצַרְעֵה:
12 הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה [אֲמָנָה] וּפְרָפֵר וְהַרְוֹת דְּמֹשֶׁק מִכָּל מִיַּמֵּי יִשְׂרָאֵל
הֲלֹא אֲרַחֵץ בָּהֶם וְטָהַרְתִּי וַיִּפֶן וַיִּלְךְ בַּחֲמָה:

Question 14 continues on page 17

Question 14 (continued)

Glossary:

מצרע	<i>leper</i>
גדוד	<i>troop</i>
שבה	<i>to capture</i>
אחלי	<i>if only</i>
ככר	<i>talents/units</i>
חלף	<i>to change</i>
אנה	<i>to seek a quarrel</i>
חמה	<i>anger</i>

- (a) Providing examples from the text, explain the grammatical rules of the construct state. **3**
- (b) Besides being informed that Naaman was **מְצַרֵּעַ**, what other information concerning Naaman is contained in verse 1? **3**
- (c) Describe the sequence of events that led Naaman to hear about Elisha, the prophet (verses 2–4). **2**
- (d) How did the king of Israel react on receiving a letter from the king of Aram (verse 7)? **2**
- (e) (i) What were Elisha's instructions to Naaman (verse 10)? **2**
- (ii) How did Naaman react to these instructions (verses 11–12)? **3**

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE

BLANK PAGE